

Anders naar het eiland kijken

Het eiland is het podium, het eiland inspireert. Maar soms kun je ook gewoon beter naar Terschelling kijken om iets nieuws te zien.

oerol

GITTE BRUGMAN

In de voorstelling *Framing* neemt Johannes Bellinkx zijn publiek mee in een beeldverhaal, waarbij de toeschouwers slechts beperkt zicht hebben op hun omgeving. Van onder dikke doeken kunnen ze alleen door een zwart kader zien, en dat kader wordt gestuurd. Nu eens zien ze de lucht, met een passerende meeuw. Dan weer de toppen van de dennen, de veerboot of de struiken op de grond voor hen.

In dat landschap duiken passanten op. Toeval, denk je nog bij de eerste hardloper. Maar allengs worden de elementen vreemder, en de opduikende onderzoekers nadrukkelijker. Geluiden maken je aan het twijfelen. Grutto's in paniek? Hier?

Bellinkx heeft je te pakken, maakt dat je alles probeert te registreren. Het gewone krijgt cachet, door dingen toe te voegen zet hij je steeds op een ander spoor.

Het lijkt zelfs wel of de Proeftoren Camera Batavia op het Seinpaalduin onderdeel is van *Framing*. Je gekaderde blik houdt een paar keer stil bij dit bouwwerk. Wie er tot in het bovenste podium is geklommen kan het omringende landschap in één keer in zich opnemen, in gecompriëerde vorm. Met behulp van een bolle spiegel kan je kijken met facetogen, als een insect.

Ook Terschellinger kunstenaar Leo van der Ploeg zet eilandgangers op het verkeerde been. Hij heeft een

Het project Polderpracht: bezoekers helpen met de constructie 'Meadow under Construction'. FOTO LC

stellage geconstrueerd, gebaseerd op het principe van een periscoop. Een hoge spiegel weerkaatst het beeld van het wad op een spiegel aan de polderkant van de dijk. Rijd je op de hoofdweg, van afstand, dan lijkt er werkelijk een gat in de dijk te zitten.

En dan zijn er nog de serieuze onderzoekers van TU Delft en TU Twente, Vogelbescherming en Rijkswaterstaat die het publiek met het project *Polderpracht* bewuster willen maken van het landschap waarin het zich bevindt. In de polder helpen bezoekers het Institute of Poldering met het bouwen van de constructie *Meadow under Construction*.

Voor ze de bouwplaats mogen betreden, vullen ze een vragenlijst in.

'Ik ben een koe, wat zegt dat?'

Zijn ze met de auto naar Harlingen gekomen? Kopen ze biologische, gewone of helemaal geen melk? De milieubewusten krijgen een stempel met een grutto, de anderen met een koe.

„Ik ben een koe, wat zegt dat?“, vraagt een jongen in een leren jasje. Het gemiddelde milieubewustzijn bepaalt hoe hoog de constructie wordt. Hoe hoger het zeeniveau

stijgt, hoe hoger de polder moet worden om koeien te voeden en hoe hoger het bouwsel. Hoe vlakker en verder op het pad, hoe meer nesten zijn gered, legt een 'bouwopzichter' uit. Jouw gedrag bepaalt het aanzien van je omgeving, is de boodschap.

Dat geldt ook voor het bouwen op het strand, leggen technische studenten in het Stuiflab uit. Bij Midsland aan Zee hebben ze een constructie gebouwd om te kunnen meten wat de invloed van bijvoorbeeld strandhuisjes is op de groei van de duinen erachter. „Een aaneengesloten rij strandhuisjes zorgt al snel voor het inzakken van de het duin erachter“, legt Muhammed Ulusoy uit. Hij studeert af in *architectural engineering* en heeft vanuit een tech-

nische fascinatie naar het duinlandschap gekeken.

Allerlei proefopstellingen, groot en klein, bieden informatie op basis waarvan architecten geschikte, minder invloedrijke, ontwerpen kunnen baseren. In het Stuiflab zijn allerlei bijzondere voorbeelden te zien. Met zeewierglas, zoutzandsteen dat vergaat of karton dat op den duur oplost.

Christel Barnas demonstreert de stroom van het stuifzand op solide bebouwing, dan wel een open constructie op palen. De windmachine loeit even. Barnas werpt een blik op de duinen en zegt: „O mooi, de schaduw van die meeuwen op het zand!“ Even een heel persoonlijke kijk op het landschap.